ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 20ής Σεπτεμβρίου 1990 *

Στην υπόθεση Τ-37/89,

Jack Hanning, υπάλληλος του Συμβουλίου της Ευρώπης και κάτοικος Στρασβούργου, εκπροσωπούμενος από τον Georges Vandersanden, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Alex Schmitt, 62, avenue Guillaume,

προσφεύγων,

κατά

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπούμενου από τους Jorge Campinos, jurisconsultus, και Manfred Peter, προϊστάμενο τμήματος, επικουρούμενους από τον Alex Bonn, δικηγόρο Λουξεμβούργου, τον οποίο διόρισε και αντίκλητο, 22, Côte d'Eich,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να αγνοήσει τα αποτελέσματα του διαγωνισμού PE/41/A και να κινήσει τη διαδικασία του διαγωνισμού PE/41α/A καθώς και την αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας και την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης του προσφεύγοντος,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Kirschner, πρόεδρο τμήματος, C. P. Briët και J. Biancarelli, δικαστές,

γραμματέας: B. Pastor, υπάλληλος διοικήσεως

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 8ης Μαΐου 1990,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Απόφαση

Το ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 5 Δεκεμβρίου 1986 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (στο εξής: Κοινοβούλιο) δημοσίευσε την προκήρυξη του γενικού διαγωνισμού PE/41/A (αγγλική έκδοση της Επίσημης Εφημερίδας C 311, σ. 13) βάσει τίτλων και εξετάσεων, με σκοπό την πλήρωση μιας θέσεως προϊσταμένου τμήματος αγγλικής γλώσσας (βαθμός A 3), ο οποίος επρόκειτο να διευθύνει το γραφείο πληροφοριών του Λονδίνου. Στη στήλη « Διαγωνισμός — Φύση των εξετάσεων και προϋποθέσεις συμμετοχής » η προκήρυξη του διαγωνισμού ανέφερε ότι οι υποψήφιοι έπρεπε να επισυνάψουν στην αίτησή τους φωτοαντίγραφα των δικαιολογητικών τους για τις σπουδές τους και την επαγγελματική τους πείρα. Επιπλέον, αναφερόταν ότι « σε καμία περίπτωση οι υποψήφιοι δεν επιτρέπεται να αναφερθούν, προκειμένου να συμπληρώσουν τον φάκελο της υποψηφιότητάς τους, σε έγγραφα, έντυπα αιτήσεων, δελτία πληροφοριών κλπ. που έχουν υποβάλει με προηγούμενες αιτήσεις τους ». Στη στήλη « Υποβολή των αιτήσεων » διευκρινίζονταν τα εξής: « Το παρόν έντυπο αιτήσεως μαζί με τα δικαιολογητικά που αφορούν τις σπουδές και την επαγγελματική πείρα του υποψηφίου πρέπει να έχουν αποσταλεί το αργότερο στις 19 Ιανουαρίου 1987 ... Προσοχή (με στοιχεία Λειψίας): Δεν θα γίνουν δεκτοί στον διαγωνισμό οι υποψήφιοι, περιλαμβανομένων και των μονίμων ή μη μονίμων υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που δεν θα έχουν υποβάλει εμπροθέσμως τις αιτήσεις τους καθώς και όλα τα δικαιολογητικά ». Τέλος, επί του εντύπου της αιτήσεως αναφερόταν ότι « δεν θα γίνουν δεκτοί οι υποψήφιοι που δεν θα έχουν αποστείλει πριν από τη λήξη της προθεσμίας που τίθεται για τον διαγωνισμό τα αναγκαία αντίγραφα των πιστοποιητικών σπουδών τους ή των δικαιολογητικών των άλλων προσόντων τους. Δεν επιτρέπεται στους υποψηφίους να αναφερθούν σε προηγούμενες αιτήσεις τους. Προσοχή: Αν δεν έχετε ακόμη προσκομίσει τα δικαιολογητικά σας, σας υπενθυμίζουμε ότι τα αποδεικτικά έγγραφα για τους ακαδημαϊκούς τίτλους και την επαγγελματική σας πείρα πρέπει να έχουν περιέλθει στην υπηρεσία μας το αργότερο στις 19 Ιανουαρίου 1987 ... ».

2 Στο ίδιο τεύχος της Επίσημης Εφημερίδας δημοσιεύθηκε η ανακοίνωση 86/C 311/05 του Κοινοβουλίου, στην οποία επαναλαμβάνονταν οι κοινές διατάξεις για τους γενικούς διαγωνισμούς. Το σημείο II.1 της ανακοινώσεως αυτής προέβλεπε ότι ήταν δυνατόν να ζητηθεί από τους υποψηφίους, αν κρινόταν αναγκαίο, να παράσχουν συμπληρωματικά έγγραφα και πληροφορίες.

3 Μετά την υποβολή των αιτήσεων, η εξεταστική επιτροπή επέτρεψε στον προσφεύγοντα να μετάσχει στον διαγωνισμό. Η εξεταστική επιτροπή απέρριψε, μεταξύ άλλων, τις αιτήσεις των Spence και Waters, υπαλλήλων του Κοινοβουλίου, και των Elphic και

Morris, επειδή έλειπαν ή ήταν ανεπαρκή τα δικαιολογητικά. Επτά υποψήφιοι, μεταξύ των οποίων οι Spence, Waters, Elphic και Morris, αμφισβήτησαν τη νομιμότητα της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής να μην τους επιτρέψει τη συμμετοχή στον διαγωνισμό. Κατόπιν συνεδριάσεως η εξεταστική επιτροπή επέτρεψε στους Spence και Waters να μετάσχουν στον διαγωνισμό, επειδή τα αναγκαία δικαιολογητικά περιλαμβάνονταν στους ατομικούς τους φακέλους, τους οποίους χειρίζεται η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ).

4 Η εξεταστική επιτροπή κάλεσε τον προσφεύγοντα στο Λονδίνο δύο φορές, για να μετάσχει στις εξετάσεις, οι οποίες όμως αναβλήθηκαν και τις δύο φορές. Τελικά ο προσφεύγων έλαβε μέρος στις εξετάσεις στις 6 Οκτωβρίου 1987. Στις 29 Οκτωβρίου 1987 γνωστοποιήθηκε στον προσφεύγοντα ότι το όνομά του περιλαμβανόταν στον πίνακα των τεσσάρων υποψηφίων που είχαν κριθεί ικανοί να καταλάβουν την οικεία θέση.

5 Στον πίνακα των επιτυχόντων του διαγωνισμού PE/41/A περιλαμβάνονταν οι εξής τέσσερις υποψήφιοι: ο προσφεύγων με 72 μονάδες, η Beck με 69 μονάδες και οι Spence και Waters με 63 μονάδες. Σύμφωνα με τον πίνακα αναλυτικής βαθμολογίας, υπήρχε και ένας πέμπτος υποψήφιος, ο Tate, ο οποίος με 58 μονάδες είχε συγκεντρώσει τις μονάδες που ήταν αναγκαίες για να περιληφθεί στον πίνακα επιτυχόντων, στον οποίο όμως δεν είχε περιληφθεί, επειδή ο πίνακας αυτός δεν έπρεπε να περιλαμβάνει περισσότερους από τέσσερις επιτυχόντες.

6 Στις 19 Νοεμβρίου 1987 ο προϊστάμενος της υπηρεσίας προσλήψεων του Κοινοβουλίου, ονόματι Katgerman, επικοινώνησε τηλεφωνικώς με τον προσφεύγοντα και τον πληροφόρησε ότι πριν από την πρόσληψή του έπρεπε να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση. Σχετικά με τις λεπτομέρειες της τηλεφωνικής αυτής συνομιλίας οι απόψεις των διαδίκων διίστανται. Με έγγραφο της 23ης Νοεμβρίου 1987 ο Katgerman κάλεσε τον προσφεύγοντα να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση και του έδωσε όλες τις αναγκαίες σχετικές πληροφορίες.

7 Στις 30 Νοεμβρίου 1987 ο προσφεύγων υποβλήθηκε στην ιατρική εξέταση. Την ίδια ημέρα έγινε δεκτός από τη Laurenti, υπάλληλο της Γενικής Διευθύνσεως Προσωπικού, η οποία του έδωσε ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τους όρους της προσλήψεώς του και του έδειξε το σχέδιο του εγγράφου περί του διορισμού του.

8 Εν τω μεταξύ τόσο ο Elphic όσο και ο Morris είχαν υποβάλει στο Κοινοβούλιο ένσταση κατά της απορρίψεως της αιτήσεώς τους. Ένσταση είχε υποβληθεί και από τον Trowbridge, ο οποίος είχε μετάσχει μεν στον διαγωνισμό, αλλά δεν είχε περιληφθεί στον πίνακα επιτυχόντων.

9 Στις 8 Δεκεμβρίου 1987 ο διευθυντής του γραφείου του Προέδρου του Κοινοβουλίου ζήτησε από τον jurisconsultus του Κοινοβουλίου γνωμοδότηση επί του ζητήματος αν μία απόφαση διορισμού που θα λαμβανόταν βάσει των αποτελεσμάτων του εν λόγω διαγωνισμού κινδύνευε να ακυρωθεί κατόπιν ασκήσεως προσφυγής από υποψήφιο που θα είχε αποκλειστεί. Η γνωμοδότηση αυτή εκδόθηκε από τη νομική υπηρεσία του Κοινοβουλίου στις 9 Φεβρουαρίου 1988. Κατόπιν εξετάσεως των ανωτέρω τριών ενστάσεων, η νομική υπηρεσία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ΑΔΑ είχε το δικαίωμα να αγνοήσει τα αποτελέσματα του διαγωνισμού και να κινήσει τη διαδικασία νέου διαγωνισμού. Στις 19 Φεβρουαρίου 1988 ο διευθυντής του γραφείου του Προέδρου πληροφόρησε τον Γενικό Γραμματέα του Κοινοβουλίου ότι ο Πρόεδρος είχε αποφασίσει, κατόπιν της ανωτέρω γνωμοδοτήσεως και έχοντας υπόψη τη σχετική νομολογία, να μη λάβει υπόψη τα αποτελέσματα του διαγωνισμού και να επαναλάβει εξαρχής τη διαδικασία του διαγωνισμού.

10 Με έγγραφο της 6ης Απριλίου 1988, το οποίο έφερε την υπογραφή του προϊσταμένου του τμήματος προσωπικού, το Κοινοβούλιο πληροφόρησε τον προσφεύγοντα ότι ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου είχε διαπιστώσει ορισμένες παρατυπίες κατά τη διεξαγωγή του διαγωνισμού και κατόπιν αυτού « έκρινε καλό να μην προβεί σε κανένα διορισμό, αλλ' αντίθετα να προκηρύξει νέο γενικό διαγωνισμό βάσει τίτλων και εξετάσεων ».

11 Κατά της αποφάσεως αυτής ο προσφεύγων υπέβαλε, στις 17 Ιουνίου 1988, στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου ένσταση, κατ' εφαρμογή του άρθρου 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως). Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε, πρώτον, ότι ήταν ο υποψήφιος που έχει επιλεγεί, κατά την έννοια του άρθρου 33, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως και ότι το Κοινοβούλιο, ακυρώνοντας τη διαδικασία του διαγωνισμού, είχε παραβεί τις διατάξεις του άρθρου αυτού· δεύτερον, ότι το Κοινοβούλιο είχε παραβιάσει την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης· τρίτον, ότι δεν είχε τηρήσει τις προϋποθέσεις ανακλήσεως των διοικητικών πράξεων και, τέταρτον, ότι είχε ενεργήσει κατά κατάχρηση εξουσίας. Ο προσφεύγων ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως κατά της οποίας έβαλλε και την αναγνώριση του δικαιώματός του να διοριστεί στην εν λόγω θέση. Ο προσφεύγων επιφυλάχθηκε του δικαιώματός του να ζητήσει από το Δικαστήριο την αποκατάσταση της ζημίας που είχε υποστεί.

12 Στις 30 Μαρτίου 1988 το Κοινοβούλιο δημοσίευσε την προκήρυξη του νέου γενικού διαγωνισμού PE/41α/A, με σκοπό την πλήρωση της ίδιας θέσεως (αγγλική έκδοση της Επίσημης Εφημερίδας C 82, σ. 17). Ο προσφεύγων μετέσχε στον διαγωνισμό αυτό. Στον πίνακα επιτυχόντων του διαγωνισμού αυτού περιελήφθησαν οι εξής τέσσερις υποψήφιοι: ο Bond με 80,5 μονάδες, ο προσφεύγων με 73, ο Holdsworth με 72 μονάδες και ο Wood με 70,5 μονάδες. Ο Tate, με 66 μονάδες, κατέλαβε και πάλι την πέμπτη θέση. Αποτέλεσμα του διαγωνισμού ήταν να διοριστεί ο Bond.

13 Στις 24 Μαΐου 1989 ο προσφεύγων υπέβαλε δεύτερη ένσταση, αυτή τη φορά κατά του διορισμού τού Bond.

Η διαδικασία

14 Υπό τις συνθήκες αυτές ο προσφεύγων, με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 29 Ιουνίου 1988, άσκησε την παρούσα προσφυγή, με την οποία ζητεί την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης, την αναγνώριση του δικαιώματός του να διοριστεί στην επίμαχη θέση και την αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας του και την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης του.

15 Η αίτηση λήψεως ασφαλιστικών μέτρων, την οποία ο προσφεύγων υπέβαλε την ημέρα κατά την οποία άσκησε την παρούσα προσφυγή και με την οποία ζήτησε να διαταχθεί η αναστολή της εκτελέσεως της επίμαχης απόφασης, κατά το μέρος που αφορούσε την έναρξη νέας διαδικασίας προσλήψεως σε αντικατάσταση της διαδικασίας του διαγωνισμού PE/41/A, απορρίφθηκε με Διάταξη του προέδρου του τρίτου τμήματος του Δικαστηρίου, της 11ης Ιουλίου 1988 (Hanning κατά Κοινοβουλίου, 176/88 R, Συλλογή 1988, σ. 3915).

16 Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη εξ ολοκλήρου ενώπιον του Δικαστηρίου και κανονικώς, δεδομένου ότι ανεστάλη, σύμφωνα με το άρθρο 91, παράγραφος 4, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, μέχρις ότου ελήφθη, κατά τη λήξη της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, σιωπηρή απόφαση για την απόρριψη της πρώτης ενστάσεως του προσφεύγοντος.

17 Με Διάταξη του Δικαστηρίου της 15ης Νοεμβρίου 1989, η υπόθεση παραπέμφθηκε στο Πρωτοδικείο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14 της αποφάσεως του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

18 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (πέμπτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Το Κοινοβούλιο κατέθεσε, όταν του ζητήθηκε από το Πρωτοδικείο, τους φακέλους των διαγωνισμών PE/41/A και PE/41α/A, τους οποίους μελέτησε ο δικηγόρος του προσφεύγοντος στη γραμματεία του Πρωτοδικείου.

19 Κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, η οποία διεξήχθη στις 8 Μαΐου 1990, το Πρωτοδικείο έλαβε γνώση των αποτελεσμάτων των δύο διαγωνισμών, τα οποία εκτίθενται ανωτέρω. Μετά το πέρας της συνεδριάσεως ο πρόεδρος κήρυξε περατωθείσα την προφορική διαδικασία.

20 Ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:

1) να δεχθεί τυπικά και ουσιαστικά την προσφυγή·

2) κατά συνέπεια, να ακυρώσει την απόφαση του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που περιέχεται στο έγγραφο της 6ης Απριλίου 1988 και να αναγνωρίσει το δικαίωμα του προσφεύγοντος να διοριστεί στην επίμαχη θέση κατόπιν του διαγωνισμού PE/41/A, βάσει των αποτελεσμάτων του οποίου ήταν ο υποψήφιος που είχε επιλεγεί προς πρόσληψη·

3) να επιδικάσει στον προφεύγοντα ένα φράγκο ως ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη, καθώς και πλήρη αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία του·

4) να καταδικάσει το καθού στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Το Κοινοβούλιο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

1) να σημειώσει ότι επαφίεται στην κρίση του Πρωτοδικείου όσον αφορά το παραδεκτό της προσφυγής·

2) να την απορρίψει ως αβάσιμη·

3) να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων σύμφωνα με τις εφαρμοστέες διατάξεις.

Επί του πρώτου αιτήματος, με το οποίο ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως του Προέδρου

Επί του παραδεκτού

21 Ο προσφεύγων ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως του Προέδρου του Κοινοβουλίου, η οποία περιέχεται, κατ' αυτόν, στο έγγραφο που του εστάλη στις 6 Απριλίου 1988. Καταρχάς, πρέπει να διασαφηνιστεί ο χαρακτήρας της αποφάσεως αυτής. Ο σχετικός διοικητικός φάκελος υποβλήθηκε από το Κοινοβούλιο μαζί με το υπόμνημα ανταπαντήσεως. Από τον φάκελο αυτό προκύπτει ότι στις 9 Φεβρουαρίου 1988 η νομική υπηρεσία του Κοινοβουλίου, της οποίας τη γνωμοδότηση είχε ζητήσει ο Πρόεδρός του, εξέφρασε την άποψη ότι κατόπιν των τριών ενστάσεων η ΑΔΑ είχε το δικαίωμα να αγνοήσει τα αποτελέσματα του διαγωνισμού PE/41/A και να διοργανώσει νέο διαγωνισμό. Με υπηρεσιακό σημείωμα της 19ης Φεβρουαρίου 1988 ο διευθυντής του γραφείου του Προέδρου πληροφόρησε τον Γενικό Γραμματέα του Κοινοβουλίου ότι ο Πρόεδρος είχε αποφασίσει, βάσει της γνωμοδοτήσεως, να μη λάβει υπόψη τα αποτελέσματα του διαγωνισμού και να επαναλάβει εξαρχής τη διαδικασία του διαγωνισμού για την επίμαχη θέση. Κατόπιν του σημειώματος αυτού, ο προσφεύγων πληροφορήθηκε, με έγγραφο της 6ης Απριλίου 1988, ότι ο Πρόεδρος είχε διαπιστώσει ορισμένες παρατυπίες κατά τη διεξαγωγή του διαγωνισμού και κατόπιν αυτού είχε κρίνει καλό να μην προβεί σε κανένα διορισμό και να προκηρύξει νέο διαγωνισμό. Κατά συνέπεια, η παρούσα προσφυγή βάλλει κατά της αποφάσεως του Προέδρου να αγνοήσει τα αποτελέσματα του διαγωνισμού PE/41/A και να προκηρύξει νέο διαγωνισμό.

22 Το Κοινοβούλιο έθεσε το ζήτημα αν η προσβαλλόμενη πράξη αποτελεί μέτρο γενικής ισχύος, κατά του οποίου δεν μπορεί να ασκηθεί προσφυγή από ιδιώτη. Το καθού όργανο ομολογεί πάντως ότι μετά την κατάρτιση του πίνακα επιτυχόντων η πράξη με την οποία τίθεται τέρμα στη διαδικασία προσλήψεως εκμηδενίζει τον πίνακα αυτό και τις πιθανότητες προσλήψεως των επιτυχόντων υποψηφίων. Ακόμη και το Κοινοβούλιο δέχεται ότι η πράξη αυτή μπορεί επομένως να θεωρηθεί ως βλαπτική για τους υποψηφίους των οποίων τα ονόματα περιλαμβάνονται στον πίνακα επιτυχόντων. Κατά συνέπεια, το Κοινοβούλιο δεν αμφισβητεί σε τελική ανάλυση το παραδεκτό της προσφυγής.

23 Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, το γεγονός ότι ένας υποψήφιος μετέσχε σε διαγωνισμό, κατέλαβε δε μία από τις πρώτες θέσεις του πίνακα επιτυχόντων του διαγωνισμού αυτού, αποδεικνύει ότι έχει συμφέρον ως προς τη συνέχεια που θα δώσει η ΑΔΑ στον διαγωνισμό αυτό. Δεδομένου ότι εν προκειμένω συντρέχουν οι προϋποθέσεις αυτές, η επίδικη απόφαση είναι επομένως ικανή να βλάψει τον προσφεύγοντα (βλέπε την απόφαση της 24ης Ιουνίου 1969, Fux κατά Επιτροπής, 26/68, Rec. 1969, σ. 145, ιδίως σ. 153).

24 Εξάλλου, ο προσφεύγων υπέβαλε, εντός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, την ένσταση της 17ης Ιουνίου 1988, το περιεχόμενο της οποίας συμπίπτει με τα κεφάλαια της προσφυγής. Ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος του Δικαστηρίου έκρινε, με τη Διάταξη περί ασφαλιστικών μέτρων της 11ης Ιουλίου 1988, ότι, στην περίπτωση κατά την οποία ευδοκιμούσε η προσφυγή του προσφεύγοντος, ο τυχών διορισμός άλλου υποψηφίου μετά τη λήξη του διαγωνισμού PE/41α/A θα ήταν άκυρος και η πρώτη διαδικασία προσλήψεως θα συνέχιζε τη φυσιολογική της πορεία, σαν να μην είχε εκδοθεί η επίδικη απόφαση. Επομένως, η δεύτερη ένσταση του προσφεύγοντος, της 24ης Μαΐου 1989, με την οποία ο προσφεύγων έβαλλε κατά του διορισμού άλλου υποψηφίου στην επίμαχη θέση, δεν ήταν οπωσδήποτε αναγκαία. Κατά συνέπεια, το πρώτο αίτημα της προσφυγής είναι παραδεκτό.

Επί της ουσίας

25 Προς στήριξη της προσφυγής του ο προσφεύγων προβάλλει πέντε λόγους ακυρώσεως: πρώτον, το Κοινοβούλιο παρέβη το άρθρο 33 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως· δεύτερον, παραβίασε την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης· τρίτον, δεν τήρησε τις προϋποθέσεις ανακλήσεως των διοικητικών πράξεων και, τέταρτον, ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας. Τέλος, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η αιτιολογία της αποφάσεως είναι ανεπαρκής και εσφαλμένη.

26 Όσον αφορά τον πρώτο λόγο ακυρώσεως, ο προσφεύγων στηρίζεται στο γράμμα του άρθρου 33 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, κατά το οποίο « πριν από τον διορισμό του ο υποψήφιος που έχει επιλεγεί υποβάλλεται σε ιατρική εξέταση ... ». Ο προσφεύγων θεωρεί ότι αυτός ήταν ο υποψήφιος που είχε επιλεγεί. Κατά τον προσφεύγοντα, ο διορισμός του εξηρτάτο μόνο από την προϋπόθεση ότι τα αποτελέσματα της ιατρικής εξετάσεως θα κρίνονταν ικανοποιητικά. Εφόσον το αποτέλεσμα της εξετάσεως αυτής ήταν θετικό, δεν υπήρχε πλέον κώλυμα για τον διορισμό του. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι η επικοινωνία που είχε μαζί του ο Katgerman αποτελούσε εκτελεστικό μέτρο της αποφάσεως για τον διορισμό του. Στη διοίκηση, οι υψηλά ιστάμενοι — όπως ο Katgerman — δεν ενεργούν κατά το δοκούν, αλλά βάσει οδηγιών. Επειδή ο Katgerman του διευκρίνισε κατά την τηλεφωνική επικοινωνία που είχαν στις 19 Νοεμβρίου 1987 ότι ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου « επιθυμούσε την ταχεία περάτωση της διαδικασίας αυτής διορισμού », ο προσφεύγων αναγκάστηκε να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες, ώστε να μπορεί να αποχωρήσει το ταχύτερο δυνατόν από τη θέση του στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Επιπλέον, ο Katgerman του ανέφερε στις 15 Δεκεμβρίου 1987 ότι υπήρχε κάποια καθυστέρηση στη διαδικασία του διορισμού του και ότι το έγγραφο της προσλήψεώς του θα του αποστελλόταν πιθανότατα κατά τη διάρκεια του πρώτου δεκαπενθημέρου του Ιανουαρίου 1988, καθόσον δεν απέμεναν παρά οι εκτελεστικές διατυπώσεις, και συγκεκριμένα η υπογραφή του Προέδρου του Κοινοβουλίου. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Κοινοβούλιο έπρεπε να τον διορίσει στην

επίδικη θέση. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ο προσφεύγων ισχυρίστηκε επίσης ότι το όνομά του βρισκόταν στην πρώτη θέση του πίνακα επιτυχόντων.

27 Το Κοινοβούλιο — παραπέμποντας στην απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουνίου 1988, Βλάχου κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου (135/87, Συλλογή 1988, σ. 2901, ιδίως σ. 2915) — απαντά ότι η ΑΔΑ είναι ελεύθερη να αποφασίζει να θέτει τέρμα στη διαδικασία προσλήψεως. Η ΑΔΑ δεν δεσμεύεται από τον πίνακα επιτυχόντων που καταρτίζεται κατά το πέρας της διαδικασίας αυτής. Κατά το Κοινοβούλιο, ούτε οι μονάδες που συγκέντρωσε ο προσφεύγων στον επίμαχο διαγωνισμό ούτε η θέση που κατέλαβε στον πίνακα επιτυχόντων του παρείχαν δικαίωμα διορισμού. Οι πληροφορίες που έδωσαν στον προσφεύγοντα οι υπηρεσίες του Κοινοβουλίου και οι τυχόν προπαρασκευαστικές πράξεις δεν αναιρούν τις εξουσίες της ΑΔΑ. Το Κοινοβούλιο φρονεί ότι είναι εσφαλμένη η ερμηνεία που δίνει ο προσφεύγων στο άρθρο 33 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Κατά τη διάταξη αυτή, η ιατρική εξέταση πραγματοποιείται « πριν από το διορισμό ». Οι προνομίες της ΑΔΑ δεν θίγονται από μία ιατρική εξέταση που πραγματοποιήθηκε με μόνο σκοπό τη συμπλήρωση του φακέλου του προσφεύγοντος.

28 Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, ο οποίος στηρίζεται στην παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι κανείς άλλος υποψήφιος δεν ειδοποιήθηκε για να υποβληθεί στην ιατρική εξέταση. Επικαλούμενος και πάλι τα στοιχεία που του δόθηκαν από τις υπηρεσίες του Κοινοβουλίου, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι η απόφαση του Προέδρου του Κοινοβουλίου παραβίασε την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθόσον ο ίδιος δικαιολογημένα ήλπιζε ότι θα διοριστεί. Με το υπόμνημα απαντήσεως ο προσφεύγων ζητεί την κατ' αντιπαράσταση εξέτασή του προς τον Katgerman σε σχέση με τις τηλεφωνικές επικοινωνίες που είχε με τον προσφεύγοντα τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο 1987. Ο προσφεύγων ομολογεί ότι ο παρών λόγος ακυρώσεως μπορεί να προβληθεί μόνο έναντι της ΑΔΑ, αλλ' υποστηρίζει ότι από το άρθρο 21, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως συνάγεται ότι η ευθύνη του υφισταμένου δεν απαλλάσσει τον προϊστάμενό του από τις ευθύνες του.

29 Το Κοινοβούλιο αμφισβητεί ότι ζήτησε από τον προσφεύγοντα να προβεί και σε άλλες ενέργειες εκτός από το να υποβληθεί στην ιατρική εξέταση. Το Κοινοβούλιο φρονεί ότι ο προσφεύγων δεν μπορεί, υπό τις συνθήκες αυτές, να επικαλείται την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, για παραβίαση της οποίας άλλωστε δεν θα μπορούσε να κατηγορηθεί παρά μόνο η ΑΔΑ. Κατά το Κοινοβούλιο, οι υπάλληλοι που επικοινώνησαν με τον προσφεύγοντα ενήργησαν πάντοτε υπό την προϋπόθεση ότι η ΑΔΑ θα ελάμβανε θετική απόφαση. Το Κοινοβούλιο προσκόμισε έγγραφη δήλωση του Katgerman, με την οποία ο Katgerman βεβαιώνει ενυπόγραφα ότι το μόνο που ζήτησε από τον προσφεύγοντα ήταν να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση. Κατά την άποψη επομένως του Κοινοβουλίου, η εξέταση του Katgerman περιττεύει.

30 Με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι δεν τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις ανακλήσεως των διοικητικών πράξεων. Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι μετά την ιατρική εξέταση η απόφαση για τον διορισμό του δεν ήταν απλώς δυνητική, αλλά και πραγματική. Κατόπιν επομένως της αποφάσεως αυτής ο προσφεύγων απέκτησε δικαιώματα, αποτέλεσμα των οποίων ήταν να καταστεί η ανωτέρω απόφαση αμετάκλητη. Ακόμη και αν κατά τη διαδικασία προσλήψεως είχαν σημειωθεί ορισμένες παρατυπίες, πράγμα που δεν συνέβη, η διοικητική πράξη για τον διορισμό του δεν θα μπορούσε να ανακληθεί παρά μόνο υπό την προϋπόθεση ότι θα τηρούνταν οι αρχές της ασφάλειας του δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Επιπλέον, το Κοινοβούλιο έπρεπε να ενεργήσει εντός ευλόγου χρόνου και όχι μετά πολλούς μήνες. Με το υπόμνημα απαντήσεως ο προσφεύγων πρόσθεσε ότι το Κοινοβούλιο δεν επικαλέστηκε την ύπαρξη επιτακτικών λόγων που θα μπορούσαν ενδεχομένως να δικαιολογήσουν την ακύρωση του διαγωνισμού και ότι κατά συνέπεια ενήργησε κατά παράβαση των ορίων που τίθενται στη μονομερή ανάκληση των διοικητικών πράξεων. Ο προσφεύγων παρατηρεί επιπλέον ότι η πρώτη διαδικασία του διαγωνισμού είχε ήδη ακυρωθεί ως προς την ημερομηνία των εξετάσεων, αλλ' ότι το Κοινοβούλιο είχε εντούτοις αποφασίσει την επανάληψή της και τη συνέχισή της με τους ίδιους υποψηφίους.

31 Το Κοινοβούλιο αμφισβητεί την ύπαρξη διοικητικής πράξεως από την οποία γεννώνται δικαιώματα. Κατά το Κοινοβούλιο, η ΑΔΑ δεν έλαβε ούτε τυπικά ούτε ουσιαστικά την απόφαση να διορίσει τον προσφεύγοντα. Σκοπός της προσβαλλόμενης απόφασης ήταν η περάτωση και η ακύρωση μιας διαδικασίας διαγωνισμού στην οποία είχαν σημειωθεί παρατυπίες, η δε απόφαση αυτή δεν μπορούσε να θίξει δικαιώματα που δεν είχαν ακόμη γεννηθεί. Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι η πρώτη διαδικασία του διαγωνισμού δεν είχε ακυρωθεί ως προς την ημερομηνία της διεξαγωγής του. Στην πραγματικότητα, η εξεταστική επιτροπή είχε αναβάλει τις εξετάσεις μία φορά, στη συνέχεια τις ανέβαλε για δεύτερη φορά, διευκρινίζοντας ότι οι υποψήφιοι θα ενημερώνονταν με επιστολή για τις λεπτομέρειες. Η επιστολή αυτή — της 20ής Ιουλίου 1987 — όρισε τελικά ως ημερομηνία των εξετάσεων την 6η Οκτωβρίου 1987.

32 Προς στήριξη του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, που αφορά την κατάχρηση εξουσίας, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το Κοινοβούλιο δεν διευκρίνισε ποιες ήταν οι παρατυπίες του διαγωνισμού τις οποίες επικαλείται για να δικαιολογήσει την απόφασή του να « ακυρώσει » τον διαγωνισμό αυτό. Ο προσφεύγων φρονεί ότι οι παρατυπίες αυτές αποτελούσαν απλώς πρόσχημα και όχι τον πραγματικό λόγο για την έκδοση της αποφάσεως, ο οποίος συνίστατο στη ματαίωση της προσλήψεώς του. Ο προσφεύγων διερωτάται ποιοι ήταν οι λόγοι για τους οποίους το Κοινοβούλιο συνέχισε τη διαδικασία διορισμού μέχρι του σημείου να τον υποβάλει σε ιατρική εξέταση, αν πραγματικά είχαν σημειωθεί τέτοιες παρατυπίες πριν από την επιλογή του. Για να αποδείξει την ύπαρξη καταχρήσεως εξουσίας, ο προσφεύγων αναφέρει διάφορες « ενδείξεις »: το Κοινοβούλιο δεν διασαφήνισε τη βαρύτητα των παρατυπιών· η ακύρωση του διαγωνισμού ήταν μία αιφνίδια μεταστροφή του Κοινοβουλίου, η οποία είναι τουλάχιστον ύποπτη· η επιτροπή προσωπικού υποστήριξε, σε ένα σημείωμα που απέστειλε στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου, ότι ενόψει μιας τέτοιας αποφάσεως δεν μπορεί να αποκλειστεί η υποψία ότι ασκήθηκαν πολιτικές πιέσεις· η μετέπειτα εξέλιξη της υποθέ-

σεως αποδεικνύει ότι το Κοινοβούλιο δεν ήθελε μόνο να εξαλείψει τις τυχόν πλημμέλειες της διαδικασίας, αλλά στην πραγματικότητα επεδίωκε να αποκλείσει τον προσφεύγοντα.

33 Με το υπόμνημα απαντήσεως ο προσφεύγων πρόσθεσε ότι η επίμαχη απόφαση δεν ήταν επαρκώς αιτιολογημένη, ενόψει των προϋποθέσεων που έχει θέσει η νομολογία του Δικαστηρίου. Κατά τον προσφεύγοντα, το αποτέλεσμα της δεύτερης διαδικασίας του διαγωνισμού αποδεικνύει ότι, αντίθετα από ό,τι ισχυρίζεται το Κοινοβούλιο, ο σκοπός της αποφάσεως ήταν να ματαιωθεί ο διορισμός του. Κατά την προφορική διαδικασία ο προσφεύγων αναφέρθηκε επίσης σε ένα έγγραφο που απέστειλε στις 2 Ιουλίου 1987 ο πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής στον Πρόεδρο του Κοινοβουλίου και το οποίο περιλαμβάνεται στον φάκελο του διαγωνισμού PE/41/A. Το έγγραφο αυτό αποτελεί την απάντηση σε μια γνωμοδότηση του jurisconsultus η οποία δεν περιλαμβάνεται στον φάκελο. Το έγγραφο αυτό πληροφορεί τον Πρόεδρο ότι η εξεταστική επιτροπή έκρινε, κατόπιν ευρύτατης ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των μελών της, ότι τα διάφορα στοιχεία του φακέλου δεν δικαιολογούσαν τη διακοπή των εργασιών της, η οποία θα περιήγε το όργανο σε κατάσταση αδυναμίας έναντι των τρίτων. Κατά συνέπεια, η εξεταστική επιτροπή όρισε ως ημερομηνία διεξαγωγής των εξετάσεων την 5η και την 6η Οκτωβρίου 1987. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το έγγραφο αυτό αποτελεί την απόδειξη ότι το πλέον υψηλά ιστάμενο πρόσωπο του Κοινοβουλίου παρενέβη στη διεξαγωγή του διαγωνισμού.

34 Το Κοινοβούλιο αντικρούει την άποψη ότι ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας. Ισχυρίζεται ότι, σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Οκτωβρίου 1986, Hoyer κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου (322/85 και 323/85, Συλλογή 1986, σ. 3215, ιδίως σ. 3227), ήταν υποχρεωμένο να ακυρώσει το διαγωνισμό με αιτιολογημένη απόφαση και να επαναλάβει εξαρχής τη διαδικασία. Για να αποδείξει ότι το πρόσωπο του προσφεύγοντος δεν είχε καμία σημασία για τους ενδοιασμούς και τους διαλογισμούς του, το Κοινοβούλιο προσκόμισε ως παράρτημα του υπομνήματος ανταπαντήσεως τον φάκελο που είχαν σχηματίσει οι διοικητικές υπηρεσίες σχετικά με την απόφαση αυτή.

35 Όσον αφορά τον πέμπτο λόγο ακυρώσεως, ο προσφεύγων ισχυρίζεται, με το δικόγραφο της προσφυγής του, ότι το Κοινοβούλιο δεν διασαφήνισε τις παρατυπίες που ισχυρίζεται ότι σημειώθηκαν κατά τον διαγωνισμό. Με το υπόμνημα απαντήσεως ο προσφεύγων αναφέρθηκε ρητά στην ανεπαρκή αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης. Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι η εν λόγω απόφαση δεν περιέχει καμία αιτιολογία που να εξηγεί κατά τρόπο σαφή και πειστικό σε τι συνίσταντο οι παρατυπίες αυτές. Ούτε διασαφηνίστηκε άλλωστε γιατί οι παρατυπίες για τις οποίες ευθυνόταν η εξεταστική επιτροπή ήσαν τόσο σοβαρές, ώστε το Κοινοβούλιο μπορούσε να λάβει την απόφαση να επαναλάβει εξαρχής τη διαδικασία του διαγωνισμού. Κατά την προφορική διαδικασία ο προσφεύγων επέκρινε το Κοινοβούλιο για το γεγονός ότι δεν προσκόμισε τη γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας πριν από την κατάθεση του υπομνήματος ανταπαντήσεως. Ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι η όψιμη προσκόμιση ορι-

σμένων στοιχείων της δικογραφίας δεν μπορεί να αναιρέσει τη νομική διαπίστωση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη. Επιπλέον, η γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας του Κοινοβουλίου αντιφάσκει προς τη γνώμη του προέδρου της εξεταστικής επιτροπής: οι ενστάσεις, στην εξέταση των οποίων στηρίχθηκε η γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας, δεν μπορούν να δικαιολογήσουν την ακύρωση των εργασιών του πρώτου διαγωνισμού. Η νομική υπηρεσία δεν έλαβε υπόψη, στη γνωμοδότησή της, τη θέση του προσφεύγοντος, επιτυχόντος του πρώτου διαγωνισμού. Το Κοινοβούλιο όφειλε να περατώσει τη διαδικασία του διαγωνισμού με τον διορισμό του προσφεύγοντος.

36 Το Κοινοβούλιο διευκρινίζει με το υπόμνημα ανταπαντήσεως ότι η απόφαση να αγνοηθούν τα αποτελέσματα του διαγωνισμού ελήφθη στις 19 Φεβρουαρίου 1988 βάσει της γνωμοδοτήσεως της νομικής υπηρεσίας του οργάνου, τα πορίσματα της οποίας και υιοθέτησε. Το Κοινοβούλιο προσθέτει ότι ο προσφεύγων έλαβε γνώση της προσβαλλόμενης πράξης μόλις στις 6 Απριλίου 1988, όταν πληροφορήθηκε εγγράφως ότι ο Πρόεδρος του οργάνου αυτού είχε διαπιστώσει ορισμένες παρατυπίες κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού. Κατά την προφορική διαδικασία το Κοινοβούλιο ισχυρίστηκε ότι οι παρατυπίες της διαδικασίας του διαγωνισμού δικαιολογούσαν τη λήψη της προσβαλλόμενης απόφασης. Το Κοινοβούλιο, δεδομένου ότι του είχαν υποβληθεί πολλές ενστάσεις, έκρινε ότι υφίστατο σοβαρός κίνδυνος να ακυρωθεί η απόφαση διορισμού που θα ελάμβανε βάσει των αποτελεσμάτων του πρώτου διαγωνισμού. Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση συνιστούσε, κατά το Κοινοβούλιο, τη μόνη λύση για την αποφυγή του ενδεχομένου να ασκήσουν προσφυγές — η έκβαση των οποίων θα ήταν πολύ αβέβαιη — οι υποψήφιοι που κακώς είχαν αποκλεισθεί από τον διαγωνισμό.

37 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι καταρχάς πρέπει να εξεταστεί ο λόγος ακυρώσεως που αφορά την αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης.

38 Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι το άρθρο 42, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου, το οποίο εφαρμόζεται κατ' αναλογία στη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου δυνάμει του άρθρου 11, τρίτο εδάφιο, της αποφάσεως του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988 (όπ. π.), απαγορεύει την προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, εκτός αν οι ισχυρισμοί αυτοί στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά την έγγραφη διαδικασία. Το Δικαστήριο πάντως έκρινε, με την απόφαση της 19ης Μαΐου 1983, Βέρρος κατά Κοινοβουλίου (306/81, Συλλογή 1983, σ. 1755, ιδίως σ. 1764), ότι ο ισχυρισμός που αποτελεί ανάπτυξη λόγου που προεβλήθη προηγουμένως, άμεσα ή έμμεσα, με το εισαγωγικό της δίκης δικόγραφο και συνδέεται στενά με το λόγο αυτό πρέπει να θεωρηθεί παραδεκτός. Αυτό συμβαίνει με τον λόγο που στηρίζεται εν προκειμένω στην ανεπαρκή αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης, δεδομένου ότι ο λόγος αυτός προβλήθηκε έμμεσα με το δικόγραφο της προσφυγής και συνδέεται στενά με το λόγο που στηρίζεται στην κατάχρηση εξουσίας. Εξάλλου, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι το

Πρωτοδικείο είναι οπωσδήποτε υποχρεωμένο να εξετάσει αυτεπαγγέλτως αν το Κοινοβούλιο εκπλήρωσε την υποχρέωσή του να αιτιολογήσει την απόφασή του (βλέπε τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 1ης Ιουλίου 1986, Usinor κατά Επιτροπής, 185/85, Συλλογή 1986, σ. 2079, ιδίως σ. 2098, και της 20ης Μαρτίου 1959, Nold κατά Ανωτάτης Αρχής, 18/57, Rec. V, σ. 89, ιδίως σ. 115).

39 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η κατά το άρθρο 25, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως υποχρέωση αιτιολογήσεως κάθε βλαπτικής αποφάσεως που εκδίδεται κατ' εφαρμογή του κανονισμού αυτού έχει ως σκοπό,πρώτον, να παράσχει στον ενδιαφερόμενο τα αναγκαία στοιχεία ώστε να μπορέσει να εκτιμήσει αν η απόφαση είναι βάσιμη ή όχι και, δεύτερον, να καταστήσει δυνατό τον δικαστικό έλεγχο (βλέπε π. χ. τις αποφάσεις της 21ης Ιουνίου 1984, Lux κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, 69/83, Συλλογή 1984, σ. 2447, ιδίως σ. 2467, και της 13ης Ιουλίου 1989, Jaenicke Cendoya κατά Επιτροπής, σκέψη 10, 108/88, Συλλογή 1989, σ. 2711).

40 Το έγγραφο της 6ης Απριλίου 1988, με το οποίο ο προσφεύγων έλαβε γνώση της προσβαλλόμενης απόφασης, αναφερόταν μόνο σε ορισμένες « παρατυπίες της διαδικασίας » του διαγωνισμού. Το έγγραφο αυτό δεν περιείχε καμία ένδειξη για τον χαρακτήρα ή τη φύση των παρατυπιών αυτών και επομένως για τους λόγους για τους οποίους ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου αποφάσισε να μη διορίσει κανέναν και να κινήσει τη διαδικασία νέου διαγωνισμού. Το Κοινοβούλιο όμως όφειλε να παράσχει στον προσφεύγοντα διευκρινίσεις ως προς τον χαρακτήρα και τη φύση των εν λόγω παρατυπιών, ώστε ο προσφεύγων να είναι σε θέση να εκτιμήσει κατά πόσον η απόφαση αυτή ήταν πλημμελής και επομένως αμφίβολης νομιμότητας. Εξάλλου, το Πρωτοδικείο δεν θα μπορούσε να ασκήσει, βάσει του εγγράφου αυτού και μόνο, τον δικαστικό έλεγχο της επίδικης απόφασης. Κατά συνέπεια, δεν έχει καμία σημασία το γεγονός ότι η απόφαση αυτή αιτιολογήθηκε λεπτομερέστερα προς χρήση των εσωτερικών υπηρεσιών του οργάνου. Υπό τις συνθήκες αυτές επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η επίδικη απόφαση είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη.

41 Ενώ η ανυπαρξία αιτιολογίας δεν θα μπορούσε να θεραπευθεί από το γεγονός ότι ο προσφεύγων έλαβε γνώση, κατά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου, των λόγων για τους οποίους ελήφθη απόφαση που τον αφορά (βλέπε την απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Νοεμβρίου 1981, Michel κατά Κοινοβουλίου, 195/80, Συλλογή 1981, σ. 2861, ιδίως σ. 2876 επ.), δεν συμβαίνει το ίδιο στην περίπτωση ανεπαρκούς αιτιολογίας.

42 Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι οι εξηγήσεις που δίδονται κατά τη διάρκεια της δίκης μπορούν σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις να καταστήσουν άνευ αντικειμένου τον λόγο που στηρίζεται στην ανεπάρκεια της αιτιολογίας. Έτσι, στην

απόφαση της 8ης Μαρτίου 1988, το Δικαστήριο έκρινε ότι τα έγγραφα που είχαν κατατεθεί κατά τη διάρκεια της δίκης και είχαν παράσχει στους προσφεύγοντες τη δυνατότητα να λάβουν γνώση των λόγων του αποκλεισμού τους από το στάδιο της επιμορφώσεως στο πλαίσιο ενός διαγωνισμού, παρείχαν επίσης τη δυνατότητα στο Δικαστήριο να ελέγξει τη διαδικασία και τα αποτελέσματά της, κατά το μέτρο που αυτό συμβιβαζόταν με την ευρεία εξουσία που αναγνωρίζεται σε κάθε εξεταστική επιτροπή ως προς τις αξιολογικές της κρίσεις, και να απορρίψει όλους τους ισχυρισμούς ως αβάσιμους (Sergio κ. λπ. κατά Επιτροπής, 64/86, 71/86 έως 73/86 και 78/86, Συλλογή 1988, σ. 1399, ιδίως σ. 1440). Ομοίως, με την απόφαση της 30ής Μαΐου 1984, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι διευκρινίσεις που είχε παράσχει το Κοινοβούλιο απαντώντας στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου τού παρείχαν τη δυνατότητα να ασκήσει τον έλεγχό του επί της νομιμότητας και να εξακριβώσει την ορθότητα της εκτιθέμενης αιτιολογίας. Κατόπιν αυτού το Δικαστήριο έκρινε ότι ο συνοπτικός χαρακτήρας της αιτιολογίας δεν αρκεί για να δικαιολογήσει την ακύρωση της επίδικης πράξης (Picciolo κατά Κοινοβουλίου, 111/83, Συλλογή 1984, σ. 2323, ιδίως σ. 2339).

43 Εν προκειμένω το Κοινοβούλιο επικαλέστηκε διαδοχικά δύο λόγους που θα μπορούσαν κατά την άποψή του να δικαιολογήσουν την απόφαση του Προέδρου. Στην υπόθεση Kohler κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου το καθού όργανο είχε επίσης προβάλει διαδοχικά, για τελευταία δε φορά κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, διάφορες αιτιολογίες για την απόφασή του. Το Δικαστήριο διαπίστωσε καταρχάς ότι καμία από τις αιτιολογίες εκείνες δεν μπορούσε να θεμελιώσει νομικά την απόφαση που είχε ληφθεί και στη συνέχεια έκρινε ότι η απόφαση αυτή έπρεπε να ακυρωθεί (απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 1984, Kohler κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, 316/82 και 40/83, Συλλογή 1984, σ. 641, ιδίως σ. 657 επ.).

44 Από την ανωτέρω νομολογία προκύπτει ότι, όταν η αιτιολογία είναι ανεπαρκής αλλά κατά τη διάρκεια της δίκης παρέχονται σχετικές συμπληρωματικές διευκρινίσεις, εναπόκειται στον δικαστή να εξακριβώσει αν οι μεταγενέστερες αιτιολογίες του καθού οργάνου μπορούν να θεμελιώσουν νομικά την προσβαλλόμενη απόφαση.

45 Με το υπόμνημα αντικρούσεως το Κοινοβούλιο προβάλλει ως πρώτη αιτιολογία το γεγονός ότι ήταν ελεύθερο να θέσει τέρμα στη διαδικασία προσλήψεως, όπως ήταν το μόνο αρμόδιο για να κινήσει τη διαδικασία αυτή (βλέπε την απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουνίου 1988, Βλάχου, όπ. π, 135/87). Η απόφαση να μη συνεχιστεί η διαδικασία εμπίπτει, κατά το Κοινοβούλιο, στην αρμοδιότητα της ΑΔΑ και μόνο. Εν προκειμένω επιβάλλεται καταρχάς η παρατήρηση ότι το επιχείρημα αυτό δεν αποτελούσε μέρος της αιτιολογίας που παρέθεσε αρχικά το Κοινοβούλιο για την επίδικη απόφαση και στην οποία αναφέρονταν μόνο ορισμένες παρατυπίες κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού.

46 Μολονότι το Δικαστήριο αναγνώρισε πράγματι, με την προαναφερθείσα απόφαση της 8ης Ιουνίου 1988 (Βλάχου, 135/87), ότι η ΑΔΑ έχει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, όταν πρόκειται να επιλέξει, σύμφωνα με τη σειρά προτιμήσεως του άρθρου 29 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, τον καταλληλότερο τρόπο πληρώσεως μιας θέσεως, πρέπει πάντως να τονιστεί ότι τα πραγματικά περιστατικά στην υπόθεση εκείνη ήταν διαφορετικά από το ιστορικό της παρούσας διαφοράς. Στην υπόθεση Βλάχου το Δικαστήριο είχε ακυρώσει, με προηγούμενη απόφασή του (της 6ης Φεβρουαρίου 1986, Βλάχου κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, 143/84, Συλλογή 1986, σ. 459), τον διορισμό του επιτυχόντος ενός πρώτου διαγωνισμού, επειδή η εξεταστική επιτροπή είχε παραβιάσει, λόγω του συστήματος βαθμολογήσεως, τη γενική αρχή της ίσης μεταχειρίσεως όλων όσων μετέχουν σε ένα διαγωνισμό. Ομοίως, μολονότι το Δικαστήριο, με την προαναφερθείσα απόφαση της 24ης Ιουνίου 1969 (Fux, 26/68, Rec. 1969, σ. 154), αναγνώρισε επίσης ότι η ΑΔΑ έχει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως, αφού έκρινε ότι η ΑΔΑ δεν είναι υποχρεωμένη να συνεχίσει τη διαδικασία προσλήψεως που έχει κινήσει και να πληρώσει την οικεία κενή θέση, εντούτοις επιβάλλεται η παρατήρηση ότι στην υπόθεση εκείνη η διαφορά αφορούσε την απόφαση καταργήσεως της θέσεως για την οποία είχε προκηρυχθεί ο διαγωνισμός, δηλαδή αφορούσε μέτρο οργανώσεως των υπηρεσιών. Το Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή του επιτυχόντος στον διαγωνισμό κατά της αποφάσεως αυτής. Εν προκειμένω όμως το Κοινοβούλιο δεν κατάργησε την επίμαχη θέση. Αντίθετα, προκήρυξε νέο διαγωνισμό για να την πληρώσει.

47 Όσον αφορά την απόφαση να μη συνεχιστεί η διαδικασία προσλήψεως με τον διορισμό του επιτυχόντος σε διαγωνισμό που διοργανώθηκε προς τούτο — όσον αφορά δηλαδή το ζήτημα που αποτελεί το αντικείμενο της παρούσας διαφοράς — το Δικαστήριο διασαφήνισε την έκταση και τα όρια της εξουσίας της εκτιμήσεως της ΑΔΑ με την προαναφερθείσα απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 1984 (Kohler, 316/82 και 40/83, Συλλογή 1984, σ. 641, ιδίως σ. 658).

48 Στην υπόθεση εκείνη το Δικαστήριο έκρινε ότι ο κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως δεν υποχρεώνει την ΑΔΑ να δώσει συνέχεια σε ήδη κινηθείσα διαδικασία προσλήψεως και να πληρώσει την κενή θέση. Ο κανόνας όμως είναι ότι, όσον αφορά τη διαδικασία πληρώσεως θέσεως που έχει κηρυχθεί κενή, η ΑΔΑ οφείλει να δώσει συνέχεια διορίζοντας τους επιτυχόντες βάσει των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού. Η ΑΔΑ μπορεί να παρεκκλίνει από τον κανόνα αυτό μόνον όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι, πρέπει δε να αιτιολογεί πλήρως και σαφώς την απόφασή της. Κατά συνέπεια, το Κοινοβούλιο δεν ήταν εν προκειμένω ελεύθερο να θέσει τέρμα στη διαδικασία προσλήψεως χωρίς να εξετάσει αν υπήρχαν σοβαροί λόγοι για τους οποίους δεν έπρεπε να γίνει ο διορισμός ενός από τους επιτυχόντες στον διαγωνισμό PE/41/A. Κατά συνέπεια, τα επιχειρήματα που προσπαθεί το καθού όργανο να αντλήσει από την εξουσία εκτιμήσεως της ΑΔΑ σε σχέση με τους διορισμούς βαίνουν πέραν των ορίων της εξουσίας αυτής και δεν δικαιολογούν την προσβαλλόμενη απόφαση.

49 Ως δεύτερη αιτιολογία το Κοινοβούλιο προσκόμισε τον φάκελο που είχαν σχηματίσει οι διοικητικές υπηρεσίες σχετικά με την προσβαλλόμενη απόφαση. Στον φάκελο αυτό υπάρχει η γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας, της 9ης Φεβρουαρίου 1988, σχετικά με τις ενστάσεις που είχαν υποβληθεί κατά της διαδικασίας του διαγωνισμού PE/41/A. Το Κοινοβούλιο υπενθύμισε συναφώς ότι ο Πρόεδρός του έλαβε την απόφασή του αποκλειστικά και μόνο βάσει της γνωμοδοτήσεως αυτής και ενόψει της σχετικής νομολογίας.

50 Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί αν η δεύτερη αυτή αιτιολογία περιλαμβάνει σοβαρούς λόγους που δικαιολογούν την απόφαση να αγνοηθούν τα αποτελέσματα του διαγωνισμού. Η αιτιολογία αυτή, όπως προκύπτει από τη γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας, έχει δύο σκέλη. Καταρχάς, ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου διαπίστωσε ότι κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού PE/41/A είχαν σημειωθεί ορισμένες παρατυπίες. Στη συνέχεια έκρινε ότι οι παρατυπίες αυτές δικαιολογούσαν την απόφασή του να αγνοηθούν τα αποτελέσματα του διαγωνισμού αυτού και να προκηρυχθεί νέος διαγωνισμός, επειδή στην ΑΔΑ είχαν υποβληθεί διάφορες ενστάσεις σχετικά με τη διεξαγωγή της πρώτης διαδικασίας και επειδή η εξεταστική επιτροπή δεν είχε περιλάβει στον πίνακα επιτυχόντων έναν υποψήφιο ο οποίος θα είχε περιληφθεί, αν δεν είχαν σημειωθεί οι ανωτέρω παρατυπίες.

51 Καταρχάς πρέπει να εξακριβωθεί αν σημειώθηκαν πράγματι οι παρατυπίες που επικαλείται το Κοινοβούλιο. Κατά το όργανο αυτό, οι παρατυπίες αυτές συνίστανται στο γεγονός ότι η εξεταστική επιτροπή επέτρεψε κακώς τη συμμετοχή δύο υποψηφίων, οι οποίοι έπρεπε να είχαν αποκλειστεί, επειδή δεν είχαν υποβάλει τα αναγκαία δικαιολογητικά εντός της προθεσμίας που έτασσε η προκήρυξη του διαγωνισμού.

52 Από τον φάκελο που είχαν σχηματίσει οι διοικητικές υπηρεσίες και τον οποίο κατέθεσε το Κοινοβούλιο προκύπτει ότι η εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού έλαβε 78 αιτήσεις κατόπιν της δημοσιεύσεως της προκηρύξεως του διαγωνισμού PE/41/A. Από τις αιτήσεις αυτές απέρριψε τις 50, τις 42 δε για τον λόγο ότι έλειπαν δικαιολογητικά ή τα δικαιολογητικά ήταν ανεπαρκή (σε ορισμένες περιπτώσεις αυτός ήταν και ο μόνος λόγος απορρίψεως). Μεταξύ των αιτήσεων που απορρίφθηκαν για τον λόγο αυτό ήταν και οι αιτήσεις των Spence και Waters, υπαλλήλων του Κοινοβουλίου, και των Elphic και Morris. Όσον αφορά τον Waters και τον Morris, υπήρχαν και δύο άλλοι λόγοι, στην μεν περίπτωση του Waters το γεγονός ότι δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις σχετικά με την ηλικία, στη δε περίπτωση του Morris το γεγονός ότι δεν είχε επαρκή επαγγελματική πείρα.

53 Επτά υποψήφιοι, μεταξύ των οποίων οι Spence, Waters, Elphic και Morris, αμφισβήτησαν την ορθότητα της αποφάσεως της εξεταστικής επιτροπής να μην τους

επιτρέψει να διαγωνιστούν. Η εξεταστική επιτροπή συνεδρίασε στις 21 Μαΐου 1987, εξέτασε τις ανωτέρω αμφισβητήσεις και διαπίστωσε ότι η ανακοίνωση στις κοινές διατάξεις για τους γενικούς διαγωνισμούς, η οποία είχε δημοσιευθεί στο ίδιο φύλλο της Επίσημης Εφημερίδας όπως και η προκήρυξη του διαγωνισμού PE/41/A, διέφερε από την ίδια την προκήρυξη του διαγωνισμού. Όπως προαναφέρθηκε, η ανακοίνωση προέβλεπε ότι από τους υποψηφίους θα μπορούσε να ζητηθεί, αν χρειαζόταν, να παράσχουν συμπληρωματικά έγγραφα και πληροφορίες. Όπως προκύπτει από υπηρεσιακό σημείωμα που απέστειλε στις 22 Ιανουαρίου 1988 ο πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής στον jurisconsultus του Κοινοβουλίου, η εξεταστική επιτροπή έκρινε ότι η διάταξη αυτή δεν συνέπιπτε με τη διάταξη της προκηρύξεως του διαγωνισμού κατά την οποία τα δικαιολογητικά έπρεπε να υποβληθούν εμπροθέσμως σε φωτοαντίγραφα. Η εξεταστική επιτροπή έκρινε ότι η διαφορά αυτή μπορούσε να οδηγήσει τον Spence και τον Waters σε ερμηνευτικό σφάλμα. Ο Spence και ο Waters ήταν υπάλληλοι του Κοινοβουλίου, τους ατομικούς φακέλους των οποίων χειρίζεται το ίδιο το τμήμα που ήταν αρμόδιο για τη διοργάνωση του διαγωνισμού. Η εξεταστική επιτροπή έκρινε ότι τα στοιχεία που περιείχαν οι φάκελοι των δύο αυτών υποψηφίων ήταν αρκετά σαφή ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις της προκηρύξεως του διαγωνισμού και κατόπιν αυτού αποφάσισε να τους επιτρέψει τη συμμετοχή. Δύο μέλη της εξεταστικής επιτροπής ψήφισαν υπέρ της συμμετοχής τους στον διαγωνισμό, ένα μέλος κατά, υπήρξαν δε δύο αποχές. Οι άλλες αμφισβητήσεις απορρίφθηκαν και οι υποψήφιοι ενημερώθηκαν εγγράφως. Κατόπιν της διεξαγωγής των εξετάσεων του διαγωνισμού, ο Spence και ο Waters κατέλαβαν την τρίτη και τέταρτη αντίστοιχα θέση του πίνακα επιτυχόντων. Ο πέμπτος υποψήφιος που είχε συγκεντρώσει τον αναγκαίο αριθμό μονάδων για να περιληφθεί στον ανωτέρω πίνακα, ο Tate, αποκλείστηκε, επειδή στον πίνακα αυτό δεν έπρεπε να περιληφθούν περισσότερα από τέσσερα ονόματα.

54 Στη γνωμοδότηση της 9ης Φεβρουαρίου 1988, η νομική υπηρεσία του Κοινοβουλίου εκκινεί από τη διαπίστωση ότι η υποχρέωση εμπρόθεσμης υποβολής όλων των αναγκαίων δικαιολογητικών τονιζόταν δύο φορές στην προκήρυξη του διαγωνισμού και δύο φορές στο έντυπο της αιτήσεως. Από αυτό η νομική υπηρεσία συμπεραίνει ότι η υποχρέωση αυτή ήταν επαρκώς σαφής. Η νομική υπηρεσία σημειώνει ότι κανείς από τους αποκλεισθέντες υποψηφίους δεν έκανε λόγο για σύγχυση οφειλομένη σε κάποια αποκλίνουσα φράση των κοινών διατάξεων. Η εξεταστική επιτροπή ήταν αυτή που έλαβε υπόψη της το στοιχείο αυτό. Κατά συνέπεια, για την απόφαση της εξεταστικής επιτροπής να προτιμήσει τους υποψηφίους Spence και Waters έναντι άλλων αποκλεισθέντων υποψηφίων δεν αναφέρθηκε κανείς βάσιμος λόγος. Η νομική υπηρεσία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ενέργεια της εξεταστικής επιτροπής συνιστά καταστρατήγηση της διαδικασίας του διαγωνισμού, καταρχάς λόγω της μη εφαρμογής των κανόνων της προκηρύξεως του διαγωνισμού, στη συνέχεια δε λόγω παραβιάσεως της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως και της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

55 Στο σημείο αυτό πρέπει να αναγνωριστεί το βάσιμο της γνωμοδοτήσεως της νομικής υπηρεσίας του Κοινοβουλίου. Πράγματι, στους δύο υποψηφίους, υπαλλήλους του Κοινοβουλίου, είχε επιστηθεί επανειλημμένα η προσοχή επί των συνεπειών της παρα-

λείψεως υποβολής όλων των αναγκαίων δικαιολογητικών, μία φορά δε η προειδοποίηση αναγραφόταν με στοιχεία Λειψίας, σκοπός των οποίων ήταν να επισύρουν την προσοχή τους. Η φράση των κοινών διατάξεων επί της οποίας βασίστηκε η εξεταστική επιτροπή για να επιτρέψει τη συμμετοχή τους στον διαγωνισμό δεν αντέφασκε καθόλου προς το κείμενο της προκηρύξεως του διαγωνισμού. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, οι υποψήφιοι οφείλουν να παρέχουν στην εξεταστική επιτροπή όλα τα στοιχεία που θεωρούν αναγκαία για την εξέταση της υποψηφιότητάς τους (απόφαση της 12ης Ιουλίου 1989, Belardinelli κατά Δικαστηρίου, 225/87, σκέψη 24, Συλλογή 1989, σ. 2353). Κατά συνέπεια, ορθώς απορρίφθηκαν οι αιτήσεις των Spence και Waters κατά το πρώτο στάδιο της διαδικασίας του διαγωνισμού. Όταν στη συνέχεια επέτρεψε τη συμμετοχή τους, η εξεταστική επιτροπή περιέπεσε σε νομική πλάνη. Επομένως, κακώς η εξεταστική επιτροπή επέτρεψε τη συμμετοχή των υποψηφίων Spence και Waters στον διαγωνισμό και κακώς περιέλαβε τα ονόματά τους στον πίνακα επιτυχόντων. Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού σημειώθηκαν πράγματι ορισμένες παρατυπίες.

56 Δεύτερον, πρέπει να εξεταστεί αν οι λόγοι, για τους οποίους ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου, αφού διαπίστωσε ότι είχαν σημειωθεί οι ανωτέρω παρατυπίες, αποφάσισε να αγνοήσει τα αποτελέσματα του διαγωνισμού, δικαιολογούν τη λήψη της ανωτέρω αποφάσεως.

57 Η γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας και η απόφαση του Προέδρου του Κοινοβουλίου, η οποία βασίζεται επί της γνωμοδοτήσεως αυτής, στηρίζεται στην εξέταση των ενστάσεων οι οποίες βάλλουν κατά των εργασιών του διαγωνισμού PE/41/A.

58 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση το Κοινοβούλιο διευκρίνισε ότι είχε κρίνει σκόπιμο να αγνοήσει τα αποτελέσματα του πρώτου διαγωνισμού λόγω των ενστάσεων αυτών, οι οποίες είχαν υποβληθεί από υποψηφίους οι οποίοι είχαν αποκλειστεί από τον διαγωνισμό. Αν στους υποψηφίους αυτούς είχε επιτραπεί η συμμετοχή στις εξετάσεις, θα είχαν τη δυνατότητα να επιτύχουν ενδεχομένως καλύτερα αποτελέσματα από τους υποψηφίους που περιελήφθησαν στον πίνακα επιτυχόντων. Οι υποψήφιοι αυτοί επομένως θα μπορούσαν να ασκήσουν προσφυγές και να επιτύχουν ενδεχομένως την ακύρωση του διορισμού που θα είχε πραγματοποιηθεί βάσει των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού PE/41/A. Με την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης ο Πρόεδρος του Κοινοβουλίου θέλησε, κατά την άποψη του καθού οργάνου, να αποφύγει τον κίνδυνο αυτό. Πρέπει επομένως να εξεταστεί αν η εκτίμηση των επιμάχων ενστάσεων εκ μέρους της νομικής υπηρεσίας μπορούσε να δικαιολογήσει νομικά την έκδοση της προσβαλλόμενης απόφασης.

59 Από την εξέταση της γνωμοδοτήσεως της νομικής υπηρεσίας προκύπτει ότι τρεις ενστάσεις υποβλήθηκαν κατά των εργασιών του διαγωνισμού PE/41/A. Με την πρώτη ένσταση, της 21ης Οκτωβρίου 1987, ο Elphic ισχυριζόταν ότι η αίτησή του είχε απορριφθεί, επειδή έλειπαν τα δικαιολογητικά, ενώ σε δύο άλλους υποψηφίους που βρίσκονταν στην ίδια θέση είχε επιτραπεί να διαγωνιστούν.

60 Η δεύτερη ένσταση υποβλήθηκε στις 6 Νοεμβρίου 1987 από τον Trowbridge. Στον υποψήφιο αυτό επιτράπηκε η συμμετοχή στις εξετάσεις, αλλά το όνομά του δεν περιελήφθη στον πίνακα επιτυχόντων, επειδή συγκέντρωσε 55 μονάδες, ενώ ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός μονάδων ήταν 57. Ο Trowbridge έβαλλε κατά της συμμετοχής των δύο υποψηφίων που ήταν υπάλληλοι του Κοινοβουλίου και ισχυριζόταν ότι καμία ερώτηση δεν του υποβλήθηκε σχετικά με την επαγγελματική του σταδιοδρομία και πείρα, ενώ σύμφωνα με τον οδηγό των υποψηφίων αυτά ήταν τα θέματα που θα αποτελούσαν το αντικείμενο των προφορικών εξετάσεων.

61 Η τρίτη ένσταση υποβλήθηκε στις 24 Νοεμβρίου 1987 από τον Morris. Ο υποψήφιος αυτός αμφισβητούσε τη βασιμότητα των λόγων απορρίψεως της αιτήσεώς του, δήλωνε ότι είχε υποβάλει τα αναγκαία δικαιολογητικά ως προς τα διπλώματά του και παρείχε διευκρινίσεις ως προς την επαγγελματική του πείρα.

62 Η νομική υπηρεσία του Κοινοβουλίου ζήτησε από την εξεταστική επιτροπή, με δύο υπηρεσιακά σημειώματα της 3ης Δεκεμβρίου 1987 και της 10ης Δεκεμβρίου 1987, να διατυπώσει τις παρατηρήσεις της επί των ενστάσεων αυτών. Με σημείωμα της 22ας Ιανουαρίου 1988 ο πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής απάντησε ότι η εξεταστική επιτροπή είχε περατώσει τις εργασίες της και επομένως είχε παύσει να υφίσταται. Τα πρώην μέλη της εξεταστικής επιτροπής συζήτησαν πάντως επί των ενστάσεων αυτών κατά τη διάρκεια μιας άτυπης συνεδριάσεως. Το αποτέλεσμα της αναλύσεώς τους ήταν ότι οι τρεις ενστάσεις ήσαν απαράδεκτες. Κατά συνέπεια και εν πάση δε περιπτώσει, εναπέκειτο στην ΑΔΑ να εξακριβώσει η ίδια το βάσιμο των ενστάσεων.

63 Όσον αφορά την ένσταση του Morris, η νομική υπηρεσία διαπίστωσε, με τη γνωμοδότηση της 9ης Φεβρουαρίου 1988, ότι δεν περιείχε κανένα συγκεκριμένο στοιχείο σχετικά με την παράτυπη — κατά την άποψη του ενισταμένου — συμμετοχή στον διαγωνισμό των δύο υπαλλήλων του Κοινοβουλίου και ότι επιπλέον είχε υποβληθεί μετά τη λήξη της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Η νομική υπηρεσία έκρινε τελικά ότι, ακόμη και αν η ένσταση δεν ήταν εκπρόθεσμη, η ΑΔΑ δεν θα μπορούσε να την κάνει δεκτή, ενόψει της τηρήσεως της αρχής της ανεξαρτησίας της εξεταστικής επιτροπής.

64 Με την ένστασή του ο Trowbridge επικαλέστηκε τις παρατυπίες που είχαν σημειωθεί κατά τη διαδικασία του διαγωνισμού λόγω της συμμετοχής των δύο υποψηφίων που ήταν υπάλληλοι του Κοινοβουλίου. Η νομική υπηρεσία έκρινε πάντως ότι ο Trowbridge δεν μπορούσε να αποδείξει ότι είχε σχετικά έννομο συμφέρον, διότι το γεγονός ότι δεν είχε περιληφθεί στον πίνακα επιτυχόντων οφειλόταν αποκλειστικά και μόνο στο ότι δεν είχε συγκεντρώσει τον αναγκαίο ελάχιστο αριθμό μονάδων. Η νομική υπηρεσία έκρινε ότι κατά τα λοιπά η ένσταση δεν ήταν βάσιμη, δεδομένου ότι η εξεταστική επιτροπή είναι απολύτως ελεύθερη να επιλέγει τις ερωτήσεις που θέτει στους υποψηφίους.

65 Η νομική υπηρεσία κατέληξε εν ολίγοις στο συμπέρασμα ότι η ένσταση του Morris ήταν απαράδεκτη και η ένσταση του Trowbridge ήταν εν μέρει απαράδεκτη και εν μέρει αβάσιμη, πρόσθεσε δε τα εξής: « αντίθετα, η ένταση του Elphic είναι παραδεκτή και η ΑΔΑ είναι αρμόδια να εξετάσει τη νομιμότητα της διαδικασίας του διαγωνισμού ».

66 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μόνο η ένσταση του Elphic περιλαμβάνεται στην αιτιολογία της επίδικης απόφασης. Πρέπει συνεπώς να εξεταστεί αν αποτελεί επαρκή αιτιολογία της εν λόγω αποφάσεως ο φόβος ότι η προσφυγή που θα ασκούσε ενδεχομένως ο Elphic θα μπορούσε να οδηγήσει στην ακύρωση της αποφάσεως διορισμού η οποία θα λαμβανόταν βάσει των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού PE/41/A.

67 Ο Ελπηψ διαμαρτυρήθηκε για το γεγονός ότι η αίτησή του είχε απορριφθεί, ενώ σε δύο άλλους υποψηφίους που βρίσκονταν στην ίδια κατάσταση με αυτόν είχε επιτραπεί η συμμετοχή στον διαγωνισμό. Μολονότι όμως η αιτίαση αυτή επικεντρώνεται στην παρατυπία που σημειώθηκε κατά τη διαδικασία, η νομική υπηρεσία έπρεπε να έχει διαπιστώσει το αβάσιμό της. Πράγματι, κανείς υποψήφιος δεν έχει το δικαίωμα να γίνει παράνομα δεκτός σε ένα διαγωνισμό για τον λόγο ότι ορισμένες άλλες υποψηφιότητες έγιναν παράνομα δεκτές από την εξεταστική επιτροπή (βλέπε την απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Φεβρουαρίου 1981, Authié κατά Επιτροπής, 34/80, Συλλογή 1981, σ. 665, ιδίως σ. 680). Κατά συνέπεια, θα απορριπτόταν η προσφυγή που θα ασκούσε ενδεχομένως ο Elphic για την ακύρωση της αποφάσεως διορισμού που θα είχε ληφθεί βάσει των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού PE/41/A για τον λόγο ότι δεν του είχε επιτραπεί να διαγωνιστεί. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η ένσταση του Elphic, η οποία είναι στοιχείο της αιτιολογίας που επικαλείται το Κοινοβούλιο, δεν μπορεί να δικαιολογήσει από νομική άποψη την προσβαλλόμενη απόφαση.

68 Η γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας και η απόφαση του Προέδρου του Κοινοβουλίου στηρίζονται επιπλέον στην πάγια νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τον σεβασμό της ανεξαρτησίας των εξεταστικών επιτροπών των διαγωνισμών. Κατά τη νομολογία αυτή, το ενδιαφερόμενο όργανο δεν έχει εξουσία ακυρώσεως ή τροποποιήσεως των αποφάσεων που λαμβάνει η εξεταστική επιτροπή. Η ΑΔΑ όμως έχει την υποχρέωση να λαμβάνει, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της, αποφάσεις καθ' όλα νομότυπες. Η ΑΔΑ επομένως δεν μπορεί να δεσμεύεται από αποφάσεις της εξεταστικής επιτροπής των οποίων ο παράνομος χαρακτήρας θα μπορούσε συνεπώς να επηρεάσει τη νομιμότητα των δικών της αποφάσεων. Για τον λόγο αυτό η ΑΔΑ, όταν κρίνει ότι η εξεταστική επιτροπή παρανόμως απέκλεισε από τον διαγωνισμό έναν ή περισσοτέρους υποψηφίους και ότι η όλη διαδικασία του διαγωνισμού πάσχει, λόγω του γεγονότος αυτού, πλημμέλειες, βρίσκεται σε αδυναμία διορισμού οποιουδήποτε υποψηφίου. Υπέχει τότε την υποχρέωση να διαπιστώσει την κατάσταση αυτή με αιτιολογημένη απόφαση και να επαναλάβει εξαρχής τη διαδικασία του διαγωνισμού μετά από νέα προκήρυξη (βλέπε την απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Οκτωβρίου 1986, Schwiering κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, 321/85, Συλλογή 1986, σ. 3199, ιδίως σ. 3211 επ., και την προαναφερθείσα απόφαση Hoyer, 322/85 και 323/85, Συλλογή 1986, σ. 3227 επ.).

69 Έχοντας υπόψη τη νομολογία αυτή του Δικαστηρίου, η νομική υπηρεσία του καθού οργάνου εξέτασε τη βαρύτητα του γεγονότος ότι ένας πέμπτος υποψήφιος που είχε συγκεντρώσει τον αναγκαίο ελάχιστο αριθμό μονάδων δεν περιλαμβανόταν στον πίνακα επιτυχόντων που κατάρτισε η εξεταστική επιτροπή. Κατά την άποψη της εν λόγω υπηρεσίας, η ΑΔΑ δεν είχε τη δυνατότητα να διορίσει τον υποψήφιο αυτό, ο οποίος είχε επιτύχει στον διαγωνισμό,πλην όμως δεν είχε περιληφθεί στον πίνακα επιτυχόντων, επειδή είχαν περιληφθεί κακώς δύο άλλοι υποψήφιοι. Η νομική υπηρεσία συνήγαγε το συμπέρασμα ότι η ΑΔΑ είχε το δικαίωμα να αγνοήσει τα αποτελέσματα του διαγωνισμού και να προκηρύξει νέον.

70 Στο σημείο αυτό επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα περιστατικά της παρούσας υπόθεσης είναι διαφορετικά από τις περιστάσεις υπό τις οποίες εκδόθηκαν οι προαναφερθείσες αποφάσεις Schwiering και Hoyer. Στις υποθέσεις εκείνες η διαδικασία του διαγωνισμού ήταν παράτυπη για τον λόγο ότι κακώς η εξεταστική επιτροπή είχε αρνηθεί να επιτρέψει σε ορισμένους υποψηφίους να διαγωνιστούν, ενώ στην προκειμένη υπόθεση η παρατυπία της διαδικασίας του διαγωνισμού PE/41/A έγκειται στο γεγονός ότι κακώς επετράπη η συμμετοχή στον διαγωνισμό δύο υποψηφίων που θα έπρεπε να αποκλειστούν. Μολονότι δηλαδή η όλη διαδικασία ενός διαγωνισμού καθίσταται καταρχήν οπωσδήποτε πλημμελής λόγω του παρανόμου αποκλεισμού ενός υποψηφίου, δεν συμβαίνει το ίδιο στην περίπτωση κατά την οποία κακώς επετράπη η συμμετοχή ενός ή περισσοτέρων υποψηφίων. Στην τελευταία περίπτωση η ΑΔΑ αντιμετωπίζει μία διαδικασία διαγωνισμού και έναν πίνακα επιτυχόντων των οποίων τα παράτυπα τμήματα μπορούν να διαχωριστούν από τα νομότυπα. Εν προκειμένω παράνομο ήταν μόνο το γεγονός ότι οι υποψήφιοι Spence και Waters μετέσχον στον διαγωνισμό και τα ονόματά τους περιελήφθησαν στον πίνακα επιτυχόντων. Οι άλλοι υποψήφιοι καλώς μετέσχον στον διαγωνισμό, η δε τελική κατάταξή τους δεν επηρεάστηκε από την παράνομη συμμετοχή των δύο υποψηφίων στους οποίους κακώς είχε επιτραπεί να διαγωνιστούν.

71 Αν οι λύσεις που επέλεξε το Δικαστήριο με τις προαναφερθείσες αποφάσεις της 23ης Οκτωβρίου 1986 (Schwiering, 321/85, και Hoyer, 322/85 και 323/85) εφαρμοστούν στην προκειμένη υπόθεση, στην οποία μόνο ένα μέρος της διαδικασίας του διαγωνισμού πάσχει πλημμέλειες, θα συναχθεί κατ' ανάγκη το συμπέρασμα ότι η ΑΔΑ δεν δεσμευόταν από τις αποφάσεις της εξεταστικής επιτροπής, κατά το μέρος κατά το οποίο ήταν παράνομες. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι η ΑΔΑ βρισκόταν για τον λόγο αυτό σε αδυναμία διορισμού οποιουδήποτε υποψηφίου κατόπιν του διαγωνισμού. Η υποχρέωσή της να λαμβάνει καθ' όλα νομότυπες αποφάσεις τής απαγόρευαν απλώς να διορίσει τον Spence ή τον Waters, οι οποίοι, λόγω των παρατυπιών του διαγωνισμού, δεν έπρεπε να έχουν περιληφθεί στον πίνακα επιτυχόντων. Αντίθετα, η ΑΔΑ έπρεπε να λάβει υπόψη τη δυνατότητα διορισμού του προσφεύγοντος, ο οποίος καλώς είχε περιληφθεί στον πίνακα αυτό. Εξάλλου, επιβάλλεται να τονιστεί ακόμη ότι η ΑΔΑ έπρεπε να εξετάσει επίσης το ενδεχόμενο διορισμού της Beck, η οποία είχε περιληφθεί νόμιμα στον πίνακα επιτυχόντων.

72 Ενόψει της καταστάσεως αυτής η ΑΔΑ ήταν υποχρεωμένη να σεβαστεί τη νομολογία του Δικαστηρίου, όπως προκύπτει από την προαναφερθείσα απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 1984, Kohler (316/82 και 40/83). Σύμφωνα με τη νομολογία αυτή, η ΑΔΑ έπρεπε να εξετάσει, πριν αποφασίσει να αγνοήσει τα αποτελέσματα του διαγωνισμού, τη δυνατότητα πληρώσεως της κενής θέσεως με τον διορισμό ενός από τους επιτυχόντες που είχαν περιληφθεί νομότυπα στον σχετικό πίνακα. Καταρχάς, έπρεπε επομένως να εξετάσει τη δυνατότητα διορισμού του προσφεύγοντος, ο οποίος είχε καταλάβει την πρώτη θέση του πίνακα επιτυχόντων (βλέπε τις αποφάσεις της 15ης Δεκεμβρίου 1966, Serio κατά Επιτροπής της ΕΚΑΕ, 62/65, Rec. 1966, σ. 813, ιδίως σ. 826 επ., της 18ης Δεκεμβρίου 1986, Κοτσώνης κατά Συμβουλίου, 246//84, Συλλογή 1986, σ. 3989, ιδίως σ. 4005 επ.). Μολονότι οι αποφάσεις αυτές αναγνωρίζουν στην ΑΔΑ το δικαίωμα να μην τηρεί την ακριβή σειρά που προέκυψε από τον διαγωνισμό, εφόσον συντρέχουν λόγοι που σ' αυτήν εναπόκειται να εκτιμά και να αιτιολογεί ενώπιον του Δικαστηρίου, πρέπει να τονιστεί ότι η ΑΔΑ πρέπει να προβάλει λόγους υπηρεσιακού συμφέροντος για να διορίσει άλλο υποψήφιο και όχι αυτόν που έχει καταλάβει την πρώτη θέση του πίνακα επιτυχόντων. Ακόμη και αν η ΑΔΑ είχε διαπιστώσει ότι λόγοι υπηρεσιακού συμφέροντος, πέραν των παρατυπιών του διαγωνισμού, της υπαγόρευαν να μη διορίσει τον προσφεύγοντα, έπρεπε στη συνέχεια, κατά την ίδια νομολογία, να εξετάσει τη δυνατότητα διορισμού της Beck.

73 Κατά την εξέταση της δυνατότητας διορισμού του προσφεύγοντος ή της Beck, το Κοινοβούλιο έπρεπε να αξιολογήσει και τα προσόντα του Tate, ο οποίος κακώς και λόγω των παρατυπιών και μόνο του διαγωνισμού δεν είχε περιληφθεί στον πίνακα επιτυχόντων. Προς το άρθρο 30 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, το οποίο επιτρέπει μόνο τον διορισμό υποψηφίων που περιλαμβάνονται σε πίνακα επιτυχόντων, θα αντέβαινε μόνον ο διορισμός του Tate κατόπιν της ανωτέρω εξετάσεως. Η ΑΔΑ επομένως μπορούσε νομίμως να συγκρίνει τον Tate — τον πέμπτο υποψήφιο που είχε συγκεντρώσει τον ελάχιστο αριθμό μονάδων — προς τον προσφεύγοντα και την Beck κατά την εξέταση των λόγων υπηρεσιακού συμφέροντος για τους οποίους δεν θα έπρεπε ενδεχομένως να γίνει ο διορισμός των δύο υποψηφίων που είχαν καταλάβει τις πρώτες θέσεις του πίνακα. Δεδομένου ότι η ΑΔΑ δεν προέβη στην εξέταση αυτή, δεν άσκησε νόμιμα την εξουσία της εκτιμήσεως.

74 Η απόφαση αυτή θα αντέβαινε προς το άρθρο 30 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως μόνον στην περίπτωση κατά την οποία το Κοινοβούλιο αποφάσιζε εγκύρως ότι λόγοι υπηρεσιακού συμφέροντος δικαιολογούσαν τον διορισμό του Tate. Αν το Κοινοβούλιο, έχοντας αποκλείσει με προσηκόντως αιτιολογημένη απόφαση τους διορισμούς του προσφεύγοντος και της Beck, ήθελε να διορίσει τον Tate, θα εμποδιζόταν να προβεί στον διορισμό αυτό λόγω των παρατυπιών της διαδικασίας του διαγωνισμού. Στην περίπτωση αυτή επομένως θα υπήρχαν σοβαροί λόγοι δικαιολογούντες την απόφαση να αγνοηθούν τα αποτελέσματα του διαγωνισμού. Κατά συνέπεια, η προσβαλλόμενη απόφαση εμπεριέχει νομική πλάνη, επειδή της αποφάσεως αυτής δεν προηγήθηκε κανείς έλεγχος της δυνατότητας διορισμού του προσφεύγοντος ή της Beck.

75 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι η αιτιολογία που επικαλείται το Κοινοβούλιο με το υπόμνημα ανταπαντήσεως για να δικαιολογήσει την επίδικη απόφαση είναι αβάσιμη, δεδομένου ότι οι λόγοι που εκτίθενται στη γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας δεν επαρκούν για να επιτρέψουν στην ΑΔΑ να αγνοήσει πλήρως τα αποτελέσματα του διαγωνισμού και να προκηρύξει νέον. Ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτό, η ΑΔΑ αγνόησε επομένως τη νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία έπρεπε να εξετάσει τη δυνατότητα διορισμού του προσφεύγοντος, εφόσον δεν συνέτρεχαν σοβαροί λόγοι για να μη γίνει ο διορισμός αυτός (βλέπε προαναφερθείσα απόφαση της 9ης Φεβρουαρίου 1984, Kohler, 316/82 και 40/83).

76 Πρέπει να τονιστεί ότι ο λόγος ακυρώσεως που στηρίζεται στην αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης δεν αναφέρεται μόνο στην ανεπάρκεια της αιτιολογίας. Εν προκειμένω ο φάκελος των διοικητικών υπηρεσιών του Κοινοβουλίου, τον οποίο επισυνήψε το όργανο αυτό στο υπόμνημα ανταπαντήσεως, και ο φάκελος του διαγωνισμού PE/41/A, την κατάθεση του οποίου ζήτησε το Πρωτοδικείο, έδωσαν στον προσφεύγοντα τη δυνατότητα να λάβει γνώση όλων των λόγων που οδήγησαν στη λήψη της επίδικης απόφασης. Από τις δηλώσεις του προσφεύγοντος κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση προκύπτει ότι ο προσφεύγων, αφού έλαβε γνώση της αιτιολογίας, διεύρυνε τον λόγο ακυρώσεως κατά τη διάρκεια της προφορικής διαδικασίας και αμφισβήτησε το βάσιμο της προσβαλλόμενης απόφασης.

77 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Πρωτοδικείο δεν μπορεί παρά να αναγνωρίσει ότι οι αιτιολογίες που παρέθεσε το Κοινοβούλιο κατά τη διάρκεια της δίκης δεν μπορούν να δικαιολογήσουν, από νομική άποψη, την απόφαση του Προέδρου του Κοινοβουλίου. Κατά συνέπεια, η επίδικη απόφαση δεν στηρίχθηκε σε νομικά έγκυρους λόγους· ο λόγος ακυρώσεως περί αβάσιμης αιτιολογίας της αποφάσεως πρέπει να γίνει δεκτός.

78 Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο δεν χρειάζεται να αποφανθεί επί του ζητήματος αν έχει καταστεί άνευ αντικειμένου ο λόγος ακυρώσεως που στηρίζεται στην ανεπάρκεια της αιτιολογίας. Χωρίς εξάλλου να είναι αναγκαίο να εξεταστούν οι λοιποί λόγοι ακυρώσεως που προβάλλει ο προσφεύγων προς στήριξη του πρώτου αιτήματος της προσφυγής του, πρέπει να ακυρωθούν τόσο η απόφαση του Προέδρου του Κοινοβουλίου να αγνοήσει τα αποτελέσματα του διαγωνισμού PE/41/A και να προκηρύξει τον διαγωνισμό PE/41α/A όσο και η σιωπηρή απόφαση περί απορρίψεως της ενστάσεως του προσφεύγοντος της 17ης Ιουνίου 1988.

Επί του δευτέρου αιτήματος, με το οποίο ζητείται ο διορισμός του προσφεύγοντος

79 Ο προφεύγων ζητεί να του αναγνωριστεί το δικαίωμα να διοριστεί κατόπιν του διαγωνισμού PE/41/A. Το αίτημα αυτό είναι απαράδεκτο. Το Πρωτοδικείο δεν θα μπο-

ρούσε, χωρίς σφετερισμό των προνομιών της διοικητικής αρχής, να υποχρεώσει ένα θεσμικό όργανο να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση μιας αποφάσεως με την οποία ακυρώνονται αποφάσεις σχετικές με διαδικασίες διαγωνισμού (βλέπε την απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Ιουνίου 1983, Verzyck κατά Επιτροπής, 225/82, Συλλογή 1983, σ. 1991, ιδίως σ. 2005). Σύμφωνα με το άρθρο 176, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ, το Κοινοβούλιο οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, και συγκεκριμένα όσον αφορά την επανάληψη της διαδικασίας διορισμού κατόπιν του διαγωνισμού PE/41/A και την ακύρωση της προκηρύξεως του διαγωνισμού PE/41α/A, ενόψει ειδικότερα της προαναφερθείσας Διάταξης ασφαλιστικών μέτρων της 11ης Ιουλίου 1988.

Επί του τρίτου και του τέταρτου αιτήματος, με τα οποία ζητείται η αποκατάσταση της ζημίας και η ικανοποίηση της ηθικής βλάβης

80 Ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι το Κοινοβούλιο, ακυρώνοντας τον διαγωνισμό, υπέπεσε σε πταίσμα και κατέστη ένοχο πράξεως κακής διαχειρίσεως. Ο προσφεύγων υποστηρίζει, πρώτον, ότι υπέστη περιοριστική ζημία λόγω του ότι υποβλήθηκε στα έξοδα ταξιδίου προς Λουξεμβούργο, για να υποβληθεί στην ιατρική εξέταση, και προς Λονδίνο, για να εξεύρει στέγη. Δεύτερον, ισχυρίζεται ότι υπέστη ηθική βλάβη, επειδή οι πράξεις του Κοινοβουλίου τον περιήγαγαν σε πολύ δύσκολη θέση στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Ο προσφεύγων αναγκάστηκε να ζητήσει από τους προϊσταμένους του να εξετάσουν ποιο θα ήταν το εύλογο διάστημα εντός του οποίου θα μπορούσε να παύσει να ασκεί τα καθήκοντά του στο Στρασβούργο. Η αντιμετώπιση που επιφυλάχθηκε στο αίτημά του αυτό ήταν άσχημη. Τώρα ο προσφεύγων φοβείται ότι έχει χάσει την προσωπική του αξιοπιστία και ότι θα επηρεαστεί αρνητικά η σταδιοδρομία του και επομένως οι δικαιολογημένες προσδοκίες του για επαγγελματική εξέλιξη. Οι αβεβαιότητες που προκάλεσε η στάση του Κοινοβουλίου και η τελική άρνηση προσλήψεώς του επηρέασαν αρνητικά και την ιδιωτική του ζωή. Για τον λόγο αυτό ζήτησε συμβολική αποζημίωση ενός φράγκου.

81 Το Κοινοβούλιο ισχυρίζεται ότι η απόφαση της ΑΔΑ ήταν βάσιμη και ότι, κατά συνέπεια, η ΑΔΑ δεν πρόσβαλε τα δικαιώματα του προσφεύγοντος, τα οποία άλλωστε, κατά το Κοινοβούλιο, δεν υφίσταντο. Το Κοινοβούλιο δηλώνει ότι προτίθεται να αποδώσει στον προσφεύγοντα τα έξοδα ταξιδίου του προς Λουξεμβούργο. Αντίθετα, θεωρεί ότι τα έξοδα του ταξιδίου προς Λονδίνο, το οποίο ο προσφεύγων ανέλαβε εξ ιδίας πρωτοβουλίας και μόνο, πρέπει να βαρύνουν τον ίδιο και ότι το αίτημα της ικανοποιήσεως της ηθικής βλάβης πρέπει να απορριφθεί.

82 Όσον αφορά το αίτημα αποκαταστάσεως της περιουσιακής ζημίας, πρέπει να τονιστεί ότι ο προσφεύγων δεν διευκρίνισε στο δικόγραφο της προσφυγής του την έκταση της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη, μολονότι ήταν εύκολο να παράσχει αριθμητικά

στοιχεία σχετικά με τις δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε κατά τα δύο ταξίδια του στο Λονδίνο. Κατά συνέπεια, ο προσφεύγων δεν τήρησε τις προϋποθέσεις που θέτει το άρθρο 38, παράγραφος 1, του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου. Το Δικαστήριο έχει δεχτεί ότι σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, μεταξύ άλλων όταν είναι δύσκολο να δοθούν αριθμητικά στοιχεία για τη ζημία, δεν είναι αναγκαίο να προσδιοριστεί στο δικόγραφο της προσφυγής το ακριβές ύψος της ζημίας ούτε να προσδιοριστεί αριθμητικά το ύψος της αποζημιώσεως που ζητείται (βλέπε τις αποφάσεις της 14ης Μαΐου 1975, CNTA κατά Επιτροπής, 74/74, Rec. 1975, σ. 533, ιδίως σ. 543, και της 28ης Μαρτίου 1979, Granaria κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, 90/78, Rec. 1979, σ. 1081, ιδίως σ. 1090). Ο προσφεύγων όμως δεν απέδειξε, ούτε καν ισχυρίστηκε, ότι υπήρχαν ιδιαίτερες περιστάσεις που δικαιολογούσαν την παράλειψή του να παράσχει αριθμητικά στοιχεία για τη ζημία. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το αίτημα αυτό είναι απαράδεκτο.

83 Όσον αφορά το αίτημα ικανοποιήσεως της ηθικής βλάβης, πρέπει στο σημείο αυτό να τονιστεί ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, η ακύρωση της προσβαλλομένης από τον υπάλληλο πράξεως της διοικήσεως αποτελεί, αυτή καθαυτή, πρόσφορη και επαρκή καταρχήν ανόρθωση κάθε ηθικής βλάβης την οποία έχει ενδεχομένως υποστεί ο υπάλληλος στη συγκεκριμένη περίπτωση. Επιπλέον, η προσβαλλόμενη απόφαση δεν ενείχε καμία αρνητική κρίση ως προς τις ικανότητες του προσφεύγοντος που θα μπορούσε να είναι προσβλητική γι' αυτόν (βλέπε την απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Φεβρουαρίου 1990, Culin κατά Επιτροπής, σκέψεις 25 έως 29, C-343/87, Συλλογή 1990, σ. I-225). Κατά συνέπεια, η ακύρωση της αποφάσεως του Κοινοβουλίου να αγνοηθούν τα αποτελέσματα του διαγωνισμού PE/41/A αποτελεί καθαυτή επαρκή ανόρθωση της ηθικής βλάβης του προσφεύγοντος. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το αίτημά του να υποχρεωθεί το Κοινοβούλιο να του καταβάλει συμβολικώς ένα φράγκο καθίσταται, ενόψει της παρούσας απόφασης με την οποία ακυρώνεται η πράξη του Κοινοβουλίου, άνευ αντικειμένου και δεν υπάρχει λόγος να ληφθεί απόφαση επί του ζητήματος αυτού (βλέπε την απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Ιουλίου 1987, Hochbaum και Rawes κατά Επιτροπής, 44/85, 77/85, 294/85 και 295/85, Συλλογή 1987, σ. 3259, ιδίως σ. 3279).

Επί των δικαστικών εξόδων

84 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Δεδομένου ότι το Κοινοβούλιο ηττήθηκε ως προς τους περισσότερους και βασικότερους ισχυρισμούς του, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, περιλαμβανομένων και των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων στην υπόθεση 176/88 R.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πέμπτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει την απόφαση του Κοινοβουλίου να αγνοήσει τα αποτελέσματα του διαγωνισμού PE/41/A και να προκηρύξει τον διαγωνισμό PE/41a/A, καθώς και τη σιωπηρή απόφαση του Κοινοβουλίου με την οποία απορρίφθηκε η ένσταση του προσφεύγοντος της 17ης Ιουνίου 1988.

2) Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή.

3) Καταδικάζει το Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

Kirschner Briët Biancarelli

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 20 Σεπτεμβρίου 1990.

Ο γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

C. P. Briët